UUTISET

Riittääkö raha pelastustoimelle? Se on parempi kysymys kuin se, riittääkö raha sopimuspalokunnille. **TOIMINNANJOHTAJA ISTO KUJALA, SUOMEN SOPIMUSPALOKUNTIEN LIITTO**

Kauppa painottuu Intian valtameren rannoille

WTO ennustaa vuosiraportissaan, että Kiina saa seuraajia Intiasta, Lähi-idän alueelta ja Saharan eteläpuoleisesta Afrikasta.

Väestön kasvu ja ikäjakauman muutokset suuntaavat kaupan painopistettä lähivuosina uusille alueille, todetaan Maailman kauppajärjestön (WTO) vuosiraportissa, joka julkaistiin torstaina.

Teknologinen kehitys keskittyy väestön ja investointien tavoin tiettyihin keskuksiin; teollisuusmaista vain Yhdysvallat pysyy tässä suhteessa nousevien alueiden kelkassa.

Normaalin kauppatilaston lisäksi raportti sisältää tällä kertaa kattavan analyysin maailmankaupan kokonaiskehityksestä viime vuosina sekä arvion sen kehitykseen vaikuttavista tekijöistä.

Herkästi ajatellaan, että kasvavat taloudet, joiksi yleisimmin luetaan Kiina, Intia, Brasilia ja Venäjä, ovat teollisuusmaiden taantuman ansiosta vahvistaneet otetaan maailmanmarkkinoilla.

Kehitys on kuitenkin WTO:n mukaan osa selvää kaavaa, joka on jatkunut kahden viime vuosikymmenen ajan. Kehitysmaiden välinen kauppa kolminkertaistui vuosina 1990–2011, kun taas teollisuusmaiden keskinäinen kauppa laski samaan aikaan 56:sta 36 prosenttiin.

Vaikka EU:n ja Yhdysvaltain keskinäinen kauppa onkin pysynyt keskimäärin katsoen voimissaan, varsinainen virta kulkee muualla. Raportissa povataan Kiinalle manttelinperijöitä Intiasta, Lähi-idästä ja myös Saharan eteläpuoleisesta Afrikasta.

Näissä maissa suotuisa väestönkasvu tuottaa työvoimaa, mikä taas tietää kauppaa ja lisää uusia kuluttajia.

Raportissa nostetaan myös muita kauppaan vaikuttavia tekijöitä. Keskeisenä nousee keskittymisen trendi: sinne, missä on energiaa ja koulutettua työvoimaa, keskittyvät myös investoinnit ja tuotekehitys.

Yhdysvallat selviää öljyhiekkavarantojen ja maahan virtaavan koulutetun työvoiman ansiosta vanhaa manteretta ja Japania paremmin kehityksen kelkassa.

Teollisuusmaiden velka alkaa painaa

Investointien kehitykseen raportti tarjoaa uutta näkökulmaa. Niin sanotuissa keskituloisissa maissa, joita on Aasiassa sekä runsaasti energiaa myyvillä alueilla Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa, kansalaisten säästämisaste ylitti 30 prosenttia vuonna 2010.

Koska rikkaissa maissa on investoitu viime vuosikymmenellä niin yksityisesti kuin julkisesti lainavaroin, näissä maissa säästämisaste jää noin puoleen keskituloisten maiden keskiarvosta.

Siirtotyöläisten määrän ennustetaan myös kasvavan keskimääräisestä vain 3,1 prosentista (2010).

Tosin erot ovat jo nyt huomattavia. Voimakkainta koulutetun työvoiman muuttoliike on Karibian ja Saharan eteläpuolisen Afrikan maissa. Jopa yli 40 prosenttia koulutetuista on eräissä maissa jo lähtenyt työn perässä ulkomaille.

Siirtolaisuudella ja rahavirroilla on selvä yhteys. Siirtotyöläisten säästöt, joita he lähettävät avuksi sukulaisilleen, muodostavat jo nyt merkittävän osan monien köyhien maiden taloudesta.

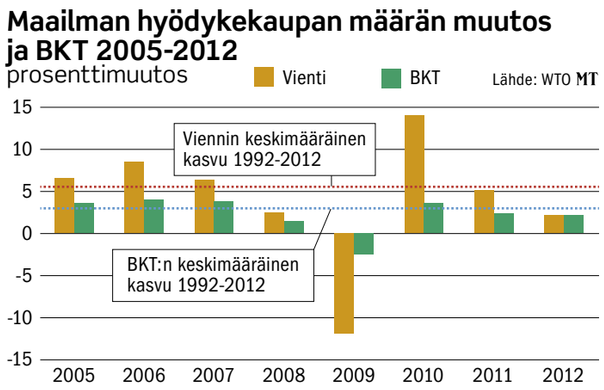

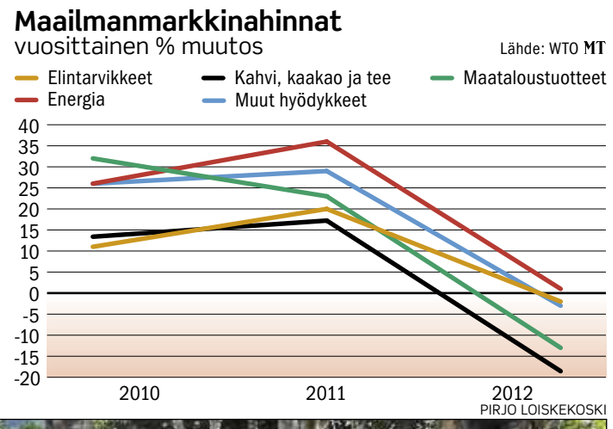

PIRJO LOISKEKOSKI

Kaupunkien houkutellessa nuoria maaseutu on vaarassa köyhtyä entisestään monissa maissa. Kuva on Vietnamista.

Kauppa tyrehtyi viime vuonna

Maailmanmarkkinat polkivat viime vuonna lähes paikallaan pitkittyneen taantuman seurauksena.

Vientimarkkinoilla toimeliaimpia olivat Afrikan maat, joiden vienti kasvoi yli kuusi prosenttia. Aasiakin pääsi kokonaisuutena vain 2,8 prosentin kasvuun viennissä, vaikka Kiinan vienti veti Afrikan tahtia.

Maataloustuotteiden, elintarvikkeiden ja juomien (kahvi, tee, kaakao) hinnat putosivat maailmanmarkkinoilla enemmän kuin hyödykkeiden hinnat keskimäärin.

KAIJALEENA RUNSTEN

MUUTOSTEKIJÖITÄ

Keskittyminen kuljettaa väkeä ja suuntaa kauppaa

Naisten ja koulutettujen osuus työvoimasta kasvaa ja siirtötyöläisyys lisääntyy.
Väestön keskittyminen ja kaupungistuminen jatkuvat, maaseudun väestön osuus siis vähenee.
Yksityiset investoinnit nousevat talouskasvun rinnalle synnyttämään yrittäjyyttä ja kauppaa.
Teollisuustuotanto ja palvelut lähenevät toisiaan; molempia ohjaavat kansainväliset ketjut.
Energian tarve kasvaa melkein kolmanneksen vuoteen 2035 mennessä.
Veden vähyys nousee talouden rajoittavaksi tekijäksi joillakin alueilla.
Ilmastonmuutos ja muut ympäristötekijät korostuvat kaupan suuntaajina.

Presidentti lisäisi elintarvikkeiden vientiä

NAANTALI (MT)
Elintarvikkeita tuodaan Suomeen kolme kertaa niin paljon kuin niitä täältä viedään.

”Siinä olisi korjattavaa”, sanoo presidentti **Sauli Niinistö**. ”Toki se vaatii onnistuakseen panoksia tuotteiden jalostukseen.”

MT haastatteli presidenttiä tämän kesäasunnolla Naantalin Kultarannassa reilu viikko sitten.

Suomi etsii nyt Nokian jälkeisiä uusia kansantalouden moottoreita. Siksi Niinistö kannustaa kartoittamaan muitakin kuin tuttuja insinöörivetoisia aloja.

”Vienti on perinteisesti nojannut pääasiassa yrityksiltä toisille käytävään kauppaan”, hän muistuttaa.

Se näkyy hyvin esimerkiksi viennissä Venäjälle, jossa rakentaminen ja muu teknologian vienti on vahvaa.

Suhdanteet vaikuttavat tuotantohyödykkeiden kaupassa enemmän kuin yksityisessä kulutuksessa, joka ei notkahtele samalla tavalla vaan on vakaampaa, Niinistö painottaa.

Venäjä on Kiinan jälkeen yksi tärkeimmistä nousevista talouksista – tosin myös sen talous on osoittanut kevään aikana hiipumisen merkkejä. Silti yksityinen kulutus on edelleen naapurissa vetänyt kohtuudella.

Niinistö totesi kevään Venäjän-matkallaan, että Suomi on onnistunut nimenomaan elintarvikkeiden viennissä. Matkalle osallistui runsaasti suomalaisia kaupan ja elintarvikealan yrityksiä, joista monet tunnetaan naapurissa hyvin.

”Ja niinkin kaukana kuin Kazakstanissa on suomalaisyrityksillä toimintaa”, hän kertoo havainneessa toisella kevään matkallaan.

”Siellä toivottaisiin suomalaisten elintarvikeyritysten investointeja, mutta se voi edellyttää myös paikallista raaka-ainetuotantoa”, hän arvelee.

KAIJALEENA RUNSTEN

KARI SALONEN

Huittisten VPK hankki talon itselleen 1900-luvun alussa. Nyt talossa toimii sekä maalaispuoti että ravintola, jossa annokset valmistetaan lähiseudun tuottajien raaka-aineista.

Raha ei ratkaise sopimuspalokunnissa

PORI (MT)
”Miksi aina puhutaan rahasta? Annettaisiin mieluummin jokin muu tunnustus”, kuului yleisön kommentti Suomi Areenan sopimuspalokuntakeskustelussa.

Kommentti oli reaktio esitykseen, että työantaja saisi korvauksen, kun se antaa työntekijälle mahdollisuuden lähteä sopimuspalokunnan tehtäviin työpäivän aikana.

Suomen sopimuspalokuntien liiton toiminnanjohtaja **Isto Kujala** totesi, että palokunnan on pystyttävä lähtemään aina. Ongelmia saattaa syntyä päiväsaikaan, mutta raha ei ole ratkaisu niihin.

Kujala totesi myös sopimuspalokuntalaisten motivoituvan muista asioista kuin rahasta. Hänen mukaansa sammutustehtävien uutisoinnissa nostetaan viranomaistyö esiin, vaikka sammuttamassa olisi sopimuspalokuntalaisia.

Porin apulaiskaupunginjohtaja ja Palosuojelurahaston puheenjohtaja **Kari Hannus** tiivisti: ”Raha ei ratkaise. Toiminnan on oltava mielekästä, haasteellista ja tarpeellista. Se on tärkeintä.”

Tiivis osa pelastustointa

Juontajana toiminut Palokuntalainen-lehden päätoimittaja **Pekka Koivunen** esitti ajatuksen sopimuspalokuntien koulutuksen siirtämisestä kunnilta valtiolle. Esitys ei saanut varauksetonta kannatusta.

”Yleensä jokapäiväiset asiat kaatuvat kunnille, ja se on hyvä asia”, Harjavallan kaupunginjohtaja **Jaana Karrimaa** totesi.

Tampereen aluepelastuslaitoksen johtaja **Olli-Pekka Ojanen** muistutti, että valtion rahatkin ovat veromarkkoja. Kyse on koulutuksen toteuttamisesta.

”Jos valtio ottaa tehtäviä kunnilta, se ottaa niiltä myös rahat. Sillä tiellä ei Satakunnassa ole voitettavaa”, Hannus tyrmäsi.

Hän nauratti yleisöä arvelemalla, että valtiolle siirtyminen tarkoittaisi toiminnan siirtymistä Savoon.

Kujala totesi, että ongelma on koulutusjärjestelmän vanhanaikaisuus.

Siitä panelistit olivat yksimielisiä, että sopimuspalokunnat ovat tiivis osa pelastustointa. Ilman niitä Suomi ei tulisi toimeen.

Hannus muistutti: ”Pelastustoimi on pärjännyt budjeteissa hyvin. Muut ongelmat ovat rahaa isompia, esimerkiksi ikääntyminen ja väestön harveneminen.”

”Riittääkö raha pelastustoimelle? Se on parempi kysymys kuin se, riittääkö raha sopimuspalokunnille”, Kujala painotti kokonaisuuden merkitystä.

HANNA SALONEN

PELASTUSTOIMI

Kunnat vastuussa

Kunnat vastaavat yhdessä pelastustoimesta pelastustoimen alueella. Alueita on Suomessa 22.
Sopimuspalokunnat ovat vapaaehtoispalokuntia (VPK) tai yksityisten henkilöiden ryhmittymiä, jotka ovat tehneet sopimuksen pelastustoimen palvelujen tuottamisesta alueen pelastustoimen kanssa.
Suomessa on 732 sopimuspalokuntaa.
60 prosentissa vuotuisista pelastustoimen tehtävistä on mukana sopimuspalokuntalaisia.
Palosuojelurahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, joka toimii sisäasianministeriön alla. Suomessa olevasta palovakuutetusta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta suoritetaan vuosittain palosuojelumaksu, joka tuloutetaan Palosuojelurahastolle.
Lähteet: Suomen Sopimuspalokuntien liitto ry www.sspl.fi ja Palosuojelurahasto www.palosuojelurahasto.fi

Puolan kipsivuorista huomattavat päästöt vesistöihin

Puolalaisen Gdanskin jätekipsivuoren alueelta on löydetty merkittäviä fosforipäästöjä. Myös Policen lannoitetehtaan alueella veden fosforipitoisuus on noussut jonkin verran.

Vuonna 2009 käytöstä poistettu Gdanskin kipsivuori sijaitsee kuuden kilometrin päässä Itämerestä ja 50 metrin päässä Itämereen laskevasta Kuollut Veiksel -joesta.

Policen kipsivuori on edelleen käytössä. Se sijaitsee kymmenen kilometrin päässä Itämerestä ja 150 metrin päässä lähimmästä joesta.

Heinäkuussa otettujen näytteiden perusteella ei vielä pystytä luotettavasti määrittämään kipsivuorten aiheuttamaa kuormitusta. Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen (Syke) mukaan molemmille alueille tarvitaan jatkotutkimuksia Itämereen päätyvän fosforimäärän arvioimiseksi.

Jatkotoimet auki

Suurin osa kipsivuorista vesiin pääsevästä fosforista on fosfaattifosforia. Se rehevöittää vesistöjä, koska levät pystyvät hyödyntämään sitä sellaisenaan.

Syken vanhemman tutkijan **Antti Räikkeen** mukaan Gdanskissa pitää tehdä jonkinlaisia toimenpiteitä, mutta vielä ei osata sanoa, millaisia. Hydrologi **Jarkko Koskelan** mukaan fosforia voisi esimerkiksi kuljettaa pois alueelta kasvien mukana.

Suomi ja Puola sopivat lannoitetehtaiden mahdollisten päästöjen selvittämisestä kesäkuussa, kun Helsingin Sanomien ottamista näytteistä löytyi huomattavia määriä fosfaattifosforia. Tätä ennen Puola oli vakuuttanut kipsivuorten suojarakenteiden olevan täysin pitäviä.

Ympäristöministerit **Ville Niinistö** (vihr.) ja **Marcin Korolec** neuvottelevat jatkotoimista palattuaan lomilta.

KATJA SAHLSTEDT

» Puola oli vakuuttanut kipsivuorten suojarakenteiden olevan täysin pitäviä.

AMMATTILAISEN KESÄLUKEMISTA!

Uusi numero
OSTA OMASI!
NYT LEHTIPISTEISSÄ!

koneviesti
SUOMEN KONEUSKOTTAVIN AMMATTILEHTI

Tilaa Koneviesti itsellesi! 3 numeroa vain 23,90 € (norm. ~~29,40 €~~).
Tilaa lähettämällä tekstiviesti: TILAUS KM3009 sekä nimesi ja osoitteesi numeroon 12147. Tai netissä: www.koneviesti.fi/tarjous Tilaustunnus: KM3009
Normaali tekstiviestin hinta. Palvelu toimii kaikissa kotimaan mobiiliverkoissa. Tarjous voimassa 2.8.2013 asti kotimaassa. Tilaus alkaa ensimmäisestä mahdollisesta numerosta ja se laskutetaan tilauksen alettua. Nimi- ja yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa henkilötietolain mukaisesti.